

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primf decatú numai de la corespun-
dinti regulari ai „Federatiunii.“
Articlii trauisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „
Pentru Roman'a :
prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune . . . 15 „ = 15 „ „
„ 3 — . . . 8 „ = 8 „ „
Pentru insertiuni :
10 cr. de linia, si 30 cr. taos'a tim-
brale pentru fiesc-o-care publica-
tiune separatú. In loculu deschila
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costá 10 cr.

Bucuresci, 8 20 sept. 1870.

In siedinti'a plenaria de la 3/15 septembrie a. c., Societatea academica romana a tractatu cunoscut'a si asié d'is'a dimissiune a dlui I. Heliade Radulescu d'in calitatea sa de presiedinte si membru alu Societati. Dar' ce d'icu, ca o-a tractatu; ac'eta dimissiune frivo'a, si care arunca o grosa umbra de paupertate spiriituale a supr'a celui-a ce o a scriu: Societatea academica romana, consola demnitati sale, o a t'ienutu mai josu de catu a-i face onorurile discussiunei, si a purcesu puru si simplu la alegerea de altu presiedinte alu Societati, si la tempulu seu va purcede la alegerea de altu membru in loculu remasu vacantu prin estrea dlui Heliade d'in Societate. Unulu d'in membri era de opiniune ca: Societatea se considere pre dlu I. Heliade Radulescu ca cadutu in previsionile articulu VI. d'ia statute, alineatulu d'in urma. Cu alte cuvinte: factulu dlui Heliade se se considere de casu gravu, pentru care remane esclusu d'in Societate. Societatea inse, precum amu d'isu, a aflatu, ca actulu dlui Heliade nu merita onorurile discussiunei, si si a alesu altu presiedinte.

Alegerea, conformu regulamentulu, s'a facutu prin votu secretu. La desfacerea scrutiniului, s'a aflatu noue bilete; atati-a erau si votanti. D'intre acesti-a, dlu Cipariu a intrunitu patru voturi, dlu Laurianu asemene patru voturi, er' dlu Urechia unulu. Neintrunindu nici-unulu majoritatea absoluta de voturi, s'a purcesu, conformu regulamentulu, art. II. §. 11., la a dou'a votare intre dlu Cipariu si dlu Laurianu, cari au intrunitu mai multe voturi relative. Resultata scrutiniului de a dou'a ora a fostu ca, d'in noue votanti, dlu Laurianu a intrunitu optu voturi, si dlu Baritiu unulu. Prin urmare, dlu Laurianu este presiedinte Societati academice; elu a fostu salutatu cu caldura de cara intrég'a Societate.

In loculu dlui Laurianu s'a alesu secretariu generalu alu Societati dlu I. C. Massimu, cu siese voturi d'in loue.

Vice-presiedintele si ceialalti doi membri ai delegatiunei se voru alege in alta siedintia.

In siedinti'a dela 4. si 5. septembrie s'a debatutu reportulu comisiunei insarcinata cu examinarea lucrariilor delegatiunei d'in anulu trecutú, si cu cercetarea compturiloru Societati.

Conclusiunile ce Societatea a l'iatu a supr'a acestui raportu, se reducu la urmatoarele:

1) S'a adoptatu opiniunea emissa de comisiune, ca Societatea se esprime in processulu verbalu condolenti'a sa pentru perderea reposatulu membru Gavrilu Munteanu; si delegatiunea este insarcinata a dá expresiune condolentiei Societati prin o adresa cara famili'a reposatulu.

2) S'a adoptatu opiniunea comisiunei intru apretierea activitati delegatiunei la tiparirea gramaticei dlui Cipariu, a analiloru Societati, si a celorlu trei d'in dictionariu si doue d'in glosariu; mai adaugundu ca delegatiunea va ingrigi pentru a tramite esemplarie d'in gramatica prin districtu spre a se vende.

3) In catu pentru tiparirea operei „Descriptio Moldaviae“ de Cantemiru, si pentru procurarea manuscrisurilor de dictionariu romanu, ce se afla in bibliotecele imperiali d'in Ietroburgu si Ioscu'a, s'a decisu: 1) Delegatiunea este insarcinata cu tiparirea operei lui Cantemiru „Descriptio Moldaviae.“ Tiparirea se va face si in traductiune romana. Spesele de tipariu se voru suprtá d'in economiele budgetulu. Ca preambulu la ac'eta opera se va publicá vieti'a si scrierile lui Cantemiru, lucrare cu care se insarcina dlu Papiu de a-o presintá Societati la sessiunel'ui viitoriu. Ac'eta publicare va formá inceputulu unei publicatiuni colective a scrieriloru Cantemiresciloru. 2) Delegatiunea este insarcinata a intá in relatiune cu dlu Dr. Molnaru, cerendu-i informatiuni si unu specimenu de doue-trei cole copii d'in manuscrisurile de dictionariu, spre a

se informá de valoarea acestoru manuscrispte. Spesele pentru ac'eta se voru prevedé in budgetu. 3) Societatea si-esprime multiamirile sale guvernulu impeiale d'in Russi'a si academiei d'in Moscu'a pentru bunavointia cu care a tramisu pentru copiare manuscrisptulu lui Cantemiru despre „Descriptio Moldaviae“, si decide a tramite acestei academii unele d'in lucrariile sale.

La acestu punctu s'a mai observatu, ca pentru a evita confusiunea de atributiuni ale sectiuniloru, sectiunea istorica era ch'iamata a se pronuncia a supr'a tiparirii scrierei lui Cantemiru „Descriptio Moldaviae“, ca a supr'a a totu ce este istoricu si statisticu, remanendu ca sectiunile intrunite se incuviintieze spesele necesarie de tipariu.

4) S'a adoptatu propunerea comisiunei de a-si esprime Societatea multiamirile sale academiei regale d'in Copenhag'a pentru mai multe opuri ce i-s'au tramisu de cara ac'eta, si Societatea i va tramite asemenea unele d'in opurile sale.

5) Cetindu-se corespundintiele intre delegatiune si ministeriu, relative la subventiunea de 20,000 lei, votata Societati de cara adunarea natiunale, s'a vedutu d'in aceste corespundintie, ca ministeriulu ar' fi voitu se-si aroge dreptulu de controla a supr'a Societati, si ca n'ar' fi fostu aplicatu a liberá Societati subventiunea memorata; dar' de alta parte s'a vedutu ca delegatiunea a sustienutu cu destula energia drepturile si independentia Societati, si ca in urma subventiunea s'a respunsu si a intratu in cass'a Societati. Societatea, la acestu punctu, a decisu: 1) ca aproba procederea delegatiunei ce a urmatu in corespundintiele cu ministeriulu pentru subventiunea votata de camera, si si esprime multiamirea cara delegatiune pentru ap'ararea drepturiloru si independentiei Societati. 2) ca Societatea spera si crede, ca guvernul si camera, la inaltimea ch'iamariloru, nu voru impedeá, d'in contra voru ajutá Societatea intru ajungerea scopulu ce lu are pentru inaintarea litereloru si a sciintieloru la romani; cu atatu mai vertosu ca subventiunerea Societati de la Statu este garantata prin regulamentulu ce guvernulu a datu Societati la a. 1866. 3) Delegatiunea va face toti pasii necesari pentru asigurarea subventiunei de la Statu. 4) Secretariulu generalu va face unu raportu pentru siedinti'a publica, in care va face istoriculu Societati, aretandu originea, scopulu, lucrariile, fondurile ei, precum starea presente a fonduriloru, destinatiunea si intrebuintiarea loru.

Totu la acestu punctu s'a adoptatu, a se face biografi'a lui Evangeliu Zappa, pentru a fi pronuncia in siedintia publica; si ca dictionariulu limbii romane va fi dedicatu memoriei reposatulu Evangeliu Zappa.

6) Situatiunea cassei, cercetarea compturiloru, se voru debate in un'a d'in siedintiele viitorie.

Domineca, la 6 septembrie, a fostu siedintia publica.

Publiculu era destulu de numerosu. D'intre ministri au fostu facie ministrulu de justitia si ministrulu de resbelu. D'in Transilvani'a amu vedutu pre dlu Ilie Macelarulu, care petrece aici in trebile banci „Transilvani'a“ d'in Sibiu.

Presiedintele a deschisu siedinti'a precisu la 1 ora.

Dlu Sionu avendu cuventulu, a pronuncia de la tribuna discursulu seu de receptiune a supr'a fabulistulu Alexandru Donici. Discursulu a fostu ascultatu cu destulu interesu, si dlu Sionu a fostu de repetite ori aplaudatu.

Abi ce recipiendariulu fini discursulu, dlu presiedinte, radicandu se de pre scaunu, díse: Memori'a unui asemine barbatu ca A. Donici, ale carui talente au respanditu atate radie binefactorie pentru natiunea romana, este assecurata prin inse-si productele sale. Detori'a nostra ca romani, era recunoscerea solemnela a acestui geniu, si credemu ca vocea dlui Sionu este expresiunea cea mai fidela a natiunei romane in privinti'a meriteloru lui A. Donici. Nu ne remane dara, de catu se uranu Romaniei, ca divina provedintia se o inze-

streze cu catu mai multe talente de asemine natura. Se traiesca Roman'a!

Siedinti'a a fostu suspinsa pentru 10 minute. La redeschidere, dlu Urechia a pronuncia respunsulu la discursulu recipiendariulu. Si candu dlu Urechia a incheiatu cu refrenulu poesiei lui Sionu: „O! vorbiti, scriiti romanesce, pentru dumnedieu!“ — atunci tota sala a eruptu in aplause

Siedinti'a s'a redicatu la 4 ore.

Sessiunea anulu curentu se va inchide la 15 septembrie.

Lucrariile ce o accepta pre Societate in scurtulu timpu ce i-a mai remasu, voru fi: cercetarea compturiloru, facerea budgetulu pre anulu viitoriu, raportulu comisiunei insarcinata cu examinarea traductiei lui Tacitu de Munteanu, numirea de membri noi, alegerea delegatiunei, si altele.

La 14. septembrie se va t'iené era-si siedintia publica.

Ieri, 7. septembrie, membri Societati au fostu primiti in audientia la domnitoriulu.

De pre campulu resbelulu.

Conformu sciriloru venite de pre campulu resbelulu, fortareti'a Toul fu ocupata de prusi in 23. septemvre, la 5 ore dupa media-di, cu care ocaziune au cadutu in manele nemtiloru 109 oficieri francesi, 2240 militari, 120 cai, una acuilu a gardei mobile, 197 tunuri, 3000 pusce, 3000 sabie si una multime de munitiune si proviantu.

Telegramele d'in Tours ni-s'punu, ca prusii au parasitu cetatile Dourdan si Aprajon, si innaintea spre Nemours. Comunicatiunea pre calea ferata Muhlhausen-Colmar e libera. Comisariulu guvernamentalu Valentin i-a succesu a strabate in Strassburg. — Guvernulu localu alu ap'ararii natiunale a emis una proclamatiune cara natiunea francesa, in care díce, ca Jules Favre a adusu cu sine urmatori'a declaratiune a inimiculu: Prusi'a voiesce continuarea resbelulu si degradarea Franciei la una potere de rangulu alu duoulea, voindu a deveni prin dreptulu de cucerire in posesiunea Alsafei si a Lotaringiei pana la cetatea Metz. Prusi'a cutéza a cere ca conditiune a armistiului ca se i se predé Strassburgulu si intregulu Mont-Valerien. — Parisulu e esacerbatu pana la extremitate, si voiesce mai bucuros se se immormenteze sub ruinele sale, decatú se accepteze asemenea pretensiuni nerusfnate; la asemenea pretensiuni se raspunde numai prin unu resbelu, care se va portá pana la extremitate. — Franci'a primesce acestu resbelu si conteza la toti fiii sei.

Dupa telegramele d'in Orleans, cetatea Pithiviers e si acuma ocupata de 3000 prusi. — D'in Beauvais se comunica cu datulu 24. sept., ca in 23. sept. a avutu locu una lupta mare intre Pontoise si Isle Adam. Scirile d'in Parisu spunu, ca cartirulu generalu alu regelui Prusiei e in Meaux, alu principel'ui Albert in Brunoy, alu principel'ui de corona prusescu in Fontainebleau, alu principel'ui de corona sasonu in Bezons, si alu comandantulu Falkenstein in Choisy-le-roi.

Diuariele parisiane comunica cu privire la planulu de resbelu alu prusiloru, ca noue corpuri de armata au se asiedie in castre, in giurulu Parisulu, era cavaleri'a va inchide tote esirile cetatii. Se spera inse ca, daca prusii se marginescu numai la asediarea cetatii, tempulu nefavoritoriu de tonna va ingreuna forte transportarea munitiunei pentru asediatori, si intre ac'ea, la fluviulu Loire si d'innaintea cetatii Lyon, se voru poté forma armate noue. Relativu la aceste armate, diuar. „Gironde“ ni spune, ca regimentele d'in Gard, Aube, Herault, cele de la fluviulu Garonn'a superiora, de la Pirenei ostici si d'in mai multe departemente d'in centru, voru forma armata asié numita de la Loire. Cealalta, asié numita a rmat'a resariten'a, se va forma la Lyon, si va consiste d'in regimentele ostice si sudu-ostice, precum si d'in voluntarii de la gurele fluvielorlu Rhone si Drome. Cu armata ac'eta se voru in-

romane fu aruncatu in temnitia pentru fars'a imaginata de la Gilav'a, fu detinutu bolnavu si in fine datu afara, in modulu celu mai brutalu, de pre pamentulu ospitalieru alu Romaniei.

Pentru ca publiculu se veda, de ce mediuloce s'a servitu si se servese guvernulu lui lepu-reanu in realizarea intentiuniloru sale criminale publicanu aci urmatoriulu documentu, subscrisu de G. Petrescu, procuroru generale in districtulu de Ilfovu, si adresatu agentiloru sei:

„Tubiti mei, pote ca nu veti afla nece una scrisore compromititoria la acesti individi. Acesta se nu ve descurageze. Apucati-i de aproape; ei voru marturisf. Arestati-i provisoriu. Faceti lucrurile asié ca noi se le potemu intorce dupa placulu nostru.“

Asemene acte si documente nu admittu nece una interpretatiune, ele condamna in modulu cele mai rusinatoriu atatu pre guvernulu catu si pre omenii si agentii sei.

Dfilele ministeriului Iepureanu sunt numerate.

Economicu.

Sistemele de agricultura la Romani. *)

Vomu areta in scurtu, cate vite de lucru si cati lucratori s'ar recere la mos'a adusa ca exemplu.

Ca se se pota face bine tote lucrurile la tempulu seu, luandu ca, pentru rapitia si gran, pamentulu are a fi aratu de trei ori; pentru ca semenatulu, seceratulu, caratulu de balegariu si fructe se se pota impleni la tempulu recerutu; ca se potemu da ogoreloru lucrarea cea mai completa, cu unu cuventu, se potemu corespunde totoruru cerintiloru ce vinu la una mos'a ca cea luata de exemplu, la una mos'a dara de 100 jugere, amu avé trebuintia de trei pluguri, unulu cu patru, era dote cu cate doue vite si, afara de acest'a, de doi cai. Acesta suma de pluguri si vite de jugu se va paré unoru-a pre-mare, inse, dupa esperintiele facute, daca vomu calcula, cum trebeu lucrare si pregatite tote pamenturile; daca vomu considerá, ca de jugu vinu cate 30 jugere pamentu; daca vomu numerá dilele de lucru, cate pote se faca una vita in decursulu anului; daca vomu avé in vedere si impederile prin ploie, s. a., cari nu lasa ca se potemu lucra in continuu; si, in fine, daca vomu avé a face cu unu pamentu cleiosu si greu de muncitu; atunci amu poté dice, ca neei plugurile, neei animalele mentionate nu sunt de ajunsu si ca numerulu loru ar' mai trebui urecatu, conformu recerintielorulu, si a nime, daca cu mos'a acu fi impreunate si alte fabricatiuni, precum povarne (palincarie), berarie, fabrice de zaharu, etc., seu daca s'ar recere transporturi multe

*) Vedi Nr. 89, 90 si 91 ai „Fed.“

du stalactitii duri si colorati ca agathulu, cum nu se mai gasescu nici intr'una alta pescera pro la noi, amu petrecutu una sera forte agreabile, una nopte forte urita, si a duo'a di am plecatu dupa unu ocolu pre la strungu, unde am gasitu diferite scoice impetrite, cari se dicu p'acolo „a serile impetrite“, amu pornitu pre urmele nostre, si, pre una ploia strasnica, care ne a gramaditu ca lautari cu totu intr'una stana, dupa una caleria cam silita, am ajunsu spre sera in Petrositia.

Sunt case incapetorie, curate, si gasde bune in Petrositia.

Gasd'a mea, d. Nica Burlacu, necontentu membru in consiliulu judetianu, este unu tieranu avutu si civilisatu, are una socla demna de d'insulu si unu angerasiu de copilitia la carte. Mi-a datu ospitalitate de care sentiamu trebuintia dupa patru dile de ostenele si dupa patru nopti de neodihna.

Cam tardu am potutu profita de acesta ospitalitate, pentru ca domnele si domni au mai deschis acil unu balu, la care a concursu totu satulu, in catu, balu susu, balu josu, ar' fi fostu de minune, daca corpulu n'ar' fi reclamatu necontentu repausu.

Veseli'a era mare in curte si pre ulitia; lautarii de crasiu susu si lautarii satesci josu cantau de focu si se bea vinu in curte nemilostivu. Intre lautarii satesci era una artista, Mariuti'a, care canta cu cobza si d'in gura. Unu lucru inse forte tristu: am ascultat ore intregu la cantecele acestor'a si care de care mai desfrenatu. Am privitu unu jocu de barbati, mai cu sema aci, unde gesturile si figurele erau forte obscene. N'am auditu in fine una vorba in tote aceste cantece care se exprime altu-ce-va de catu blestematia si caderea femeii. Nimicu de amoru, nimicu de amicia, nimicu de patria, nimicu de veri-una iubire de acelea cari inaltia anim'a si nobileza sufletulu.

A dou'a di de demanetia, s'au platitu toti omenii cti au luatu parte la acesta excursiune, fia ca lucratori, fia ca calauzi pentru locurile ce cantamu, fia ca proprietarii de caii ce fusere trebuinciosi. Plat'a s'a facutu in parte in mana fia-carui-a, dupa cererea loru propria, era unu prin autoritatile locali, si totu ce s'au adusu, fia spre liana, fia spre agrementu, au fostu platite cu prisosu

Unu padurariu mi-a adusu unu ciocanu de petra,

si indepartate, apoi nu este indoieala, ca numerulu mentiunatu alu vitelor nu este d'ajunsu.

Amu facutu calcularea, presupunendu ca avemu unu pamentu nasipos si humosu, carele se lucrea lesne, intrebuintiandu chiaru si numai doue vite la plugu; inse in casu candu pamenturile nostre voru fi de una natura grea, voru fi calcate si batucite si voru fi incarcate de piru seu maracine, apoi vomu fi siliti a pune la fia-care plugu cate patru vite si, in casuri nefavoritorie, va trebui se imultimu numerulu plugurilor.

Calcularea numerulu de lucratori necesari pentru cultivarea unei mos'e de 100 jugere, luandu de basa rotatiunea ce o adoptaramu, e lesne. S'a aflatu adeca ca, in tempuri regulate, ni sunt de ajunsu 8-10 lucratori la jugeru, seu, la mos'a nostra, 800-1000 lucratori. Inse acesta suma trebeu se fia mai mare, indata ce prasitulu seu sapatulu rapitiei, a cucurudiului (porumbului), seceratulu s. a., se face cu omenii si nu cu diferitele masine inventate spre acestu scopu, prin cari se scutescu multe bratie; asemene amu luatu, ca si trieratulu seu amblatitulu se face cu masine, cari indeplinescu aceste lucrari mai perfectu, fara preda, curatu si mai iute. Numerulu astoru-feliu de masine este forte insemnatu asta-di in Romania libera si se imultiescu pre anu ce merge, cu tote ca nu sunt pre eftine si reulu reulu este, ca masinistii romani lipsescu mai cu deseverisre. Romanii aru trebui se se ingrivescu si pre acestu terrenu, cu atatu mai vertosu, ca unu masinistu bunu are unu cascigu mai mare si este mai bine asigurat decatu ori-care deregatoriu.

Este de cea mai mare importantia pentru economu, ca se fia asigurat de lucratorii necesari; apoi, trebuintia cea mai sentita de lucratori este pre tempulu recoltei, adeca atunci candu, dupa-ce s'au facutu cheltuecele cele mai multe, intardarea pote se fia nu numai daunosa dar' totodata si ruinatoria; candu spicele aurie, ingreutate de grauntie pline si sanctose, stau plecate spre pamentu si una piatra neindurata le pote nimic intr'una ora; atunci, candu spicele se defacu prin ploie si caldura si grauntiele se scutura prin venturi; candu economulu, cu anim'a plina de bucuria, multumesce lui Domnedieu, ca s'a induratu a-i resplati lucrulu si cheltuecele, si, in fine, candu si-vede asigurata multumirea si fericirea atatu a sa catu si a familiei sale. Necesitatea de lucratori este dara forte invederata; mai bine o sente acest'a economulu, care de multe ori este ingrigitu in gradulu supremu, cum se-si pota casciga lucratori. La economie mai estinse, conduse de omeni calculatori, s'a introdusu datin'a d'a tiené mai multe familie serace pentru a poté avé totu-de-un'a nume-lu celu mai necesariu de muncitori la tote lucrurile. Nu se pote nega, ca acestu mediu-locu d'a avé lucratorii trebuintiosi este forte folositoriu, ca-ci nu numai ca mos'a si recoltele sunt asigurate in privint'a

necontestatu d'in epoca de petra lustruita; forte eleganta forma. L'a gasitu, mi-a spus, prindendu pastravi in Ialomitior'a, mai josu ce-va de dreptulu Cumpenei Ciocarlaului. A mai gasitu, mi-spuse, si unu felu de sageta de una petra frumoasa, in alta di, totu prindendu pesci, dara a infipt'o intr'unu locu pana se-si ispravescu venatoarea, si candu a cautat'o, n'a mai gasit'o I-am platitu ciocanulu, in mirarea totorur'a, cu 12 sfanti, si i-am fagaduitu unu napoleonu pre sageta, daca o va gasi. — Custure de petra dicea elu si altii ca se gasescu adesea. Despre unu altu ciocanu mai mare de petra, mai mare si mai frumosu, mi-a spus ca-lu are ore-care, dara acelu ore-care l'a datu unu altu ore-care si acelu nu este a casa. Una alta petra d'una forma ciudata, petrunea cu duoe gaure egali, in catu se bagi degetele printr'ins'a, mi-a-dat'o d. sub-prefectu Manolescu, carui-a i-a dat'o unu satenu. Acesta petra inse mi-se pare mai multu unu jocu alu natorei de catu unu rezultatulu alu industriei spre veri-una intrebuintare ore-care

Negresitu, ca mai multe obiecte de petra s'ar' poté gasi si fara se se faca sapatu prent'aceste locuri, pre unde Dacii se vede ca au avutu resiedintie importante si nu ar' fi reu, daca s'ar' recomandá cautarea si adunarea loru. Unu lucru numai se se observe bine: se nu se inenimica fara plata, ci se se platescu ast-felu, d'in contra, cum se faca impresiune si celui ce l'a gasitu si celoru ce au vedu-tu, cum a fostu platitu.

Ni s'a sioptitu de catra unu prentu, ca unu primaru ar' fi avendu unu forte frumosu obiectu de una forte frumoasa petra: am communicatu acest'a d-lui subprefectu de a carui buna-voimia si staruintia inteligenta nu am avutu ocaziune se me indoiescu, dara dupa tote instigatiunile ce a facutu, mi-a spus ca, de-si dase in urma lucrului, era-si i-a perdutu urm'a, se bizue inse a-lu gasi.

Una alta persona a venitu se-mi spuna, cu mare misteru, ca elu a vedutu acestu lucru, ca este mare de una palma, verde ca matostatulu, gauritu, ascutitu, etc.; dara ca pre acestu lucru nu voiu poté pune mana prin autoritati, ci numai dumnealui va face se-mi vina lucrulu a casa la Bucuresti, pre care se-lu platescu bine, daca voiu se mai capetu ce-va. Am subscrisu la tote conditionile si acum acceptu pre omulu misteriosu se se ivescu cu lucrulu celu minunatu.

lucratoriloru, ei omenii, fiindu mereu in lucrare, se perfectiuneza si capeta una dibacia de mirare in implenirea totoruru lucruriloru, ei sci si cunoscute tote impregiurările mosiei si asié lucrulu se face in tote privintiele cu regularitate; familielu, vedindu-se bine ingrigite, se intereseza de tote lucrurile si le implinescu cu esactitate.

Dreptu ace'a, multi proprietarii, cunoscundu aceste folose, se ingrivescu cu tota anim'a de familiele ce le au pre mos'a; li facu baserece, scole; copii remasi orfani se educa, tramiendu-se la scole seu meserie; in locuri de acestea se afla doctori platiti de proprietarii, spitale sustienute de ei; a dese ori inu-si proprietariulu seu domu'a cauta pre cei bolnavi, aducandu-li leniscire, imbarbatandu-i si insufandu-li sperantia. In adeveru, pre acesta cale se potu cresce lucratori buni, credintiosi si diligenti; si apoi cine nu scie, ce va se dica a avé la una casa, la una curte si la una mos'a mare servitori cu anima, credintiosi si devotati?

I. Chitu.

(Va urmá.)

VARIETATI.

* * * Cum sciuride magiarii de nefericirea unu romanu.) Cetimu in „Hon“ urmatoriele: „Se scrie diuariulu „Alfold“ despre renumitul agitatoru romanu d'in 1848[9, cavalerulu Axente Severu, ca unu tauru a intratu in curtea unu posesoru d'in unu satu de langa Alb'a-Iulia si a mersu de a dreptulu catra elai'a de fenu ce se afla in curte; posesorulu tramise contr'a taurulu pre trei servitori ai sei cu surce de fieru, inse taurulu i intempana asiderea seriosu. VEDIENDU dara possessorulu, ca servitorii sei nu se potu amesura cu vita infuriata, luá d'in mana unu servitoriu furca de fieru si se arunca asupra taurulu, aplicandu-i loviri crancene. Taurulu lasa acum'a pre cei trei servitori si se apuca de possessoru, lu calca, lu arunca cu cornele in aeru, de unde cadiendu pre pamentu, taurulu selbaticu joca pre corpulu lui. Inzedaru lu lovira si batura cei de facia, taurulu nu lasa se scape possessorulu, in fine inse, multimea ce se aduna in mare numeru lu scapa cu mare anevoia. Indata fure chiamati doi medici la nefericitulu, inse acesti-a nu spereza a-i poté mantui viet'a. Nefericitulu possessoru este renumitul Axente d'in 1848[9. Ar' fi una curiosa consecintia a sortii — eclama „Hon“ — daca, dupa-ce Prodanu, eroulu de la Aiudu“ inghiacia pre strada, era Iancu, „regele muntiloru“ nebun, Axente „baronulu“ inca se fia calcatu si omoritu de unu tauru!“ — Éca bucuria malitiosa a diurnaleloru magiare „Hon“ si „Alfold“, luandu notitia despre nefericirea a trei eroi romani, ale caroru nume si memoria va fi eterna pentru toti romanii. Se-nu

Este inse ce-va si mai importantu, despre care mi-a vorbitu unu omu care vedeam ca scie ce spune: „Una placa de marmura grosa si grea, marime de 2 palme in lungu si in latu, pre care sunt sculptate in reliefu trei figure, un'a care injunghia unu bou si alte duoe cari stau in pitore. Cate trele figurele cu cacule tieranesci in capu. O are ore-cine, care vrea se o vendia cu 20 de napoleoni; s'a gasitu totu in prejmele Cumpenei Ciocarlaului, intr'unu valcelu, dara person'a care o are nu pote se o arete acum si nu vró se i-se scia numele.

Am juratu se padiescu secretulu, am promis se dau sum'a ceruta, si acceptu cu nerabdare se vedu ce lucru este, pentru ca si acest'a totu aici la Bucuresti va se mi-se aduca. Neaperatu, ca este una vera-una mithriaca.

Unulu d'in fragmentele de cremene alba ce amu gasitu la Cumpenei-Ciocarlaului este interesantu, pentru ca este partea cu bulb'a a custurei, adeca partea acea care se infigea seu se lega in lemnulu ce serviá demaneru la aceste custure; este interesantu, pentru ca, de-si d'in cremene se potu scoate aschie prin stringere seu prin isbire, nu se potu inse scoate parti aduncate fara ca aduncatur'a se se prelungesca, si acesta parte de custura cu bulb'a facuta spre a se poté intiepeni tare in lemnu, are asemene aduncime. Custur'a este forte curiosa dupa mine, carui-a mi-a trecut prin mana pana acum forte multe asemenea custure de cremene.

Este lucru de profundu studiu se veda cine-va, cum aceste aschie de silix, gasite fia in Irland'a, fia in Elvetia si in Danemarc'a mai cu sema, sunt acelea-si fara nici-una osebire, atatu in materia catu si in fasonu, catu si in procedarea spre fasonarea loru, cu cele ce se gasescu prin tote localitatile, pre unde necontestatu au locu Dacii.

Se me cercu aci se dau numirile ce credu mai apropiate acestoru diferite obiecte de petra mai adaptate cu lucrulu, celu pucinu, observandu forma, daca nu voiu poté ghici tocmai intrebuintarea loru.

(Va urmá.)

uitam, ca insu-si Mauritiu Jókay, redactorul diariului „Hon,” provoca inainte cu vre-o doue septemane pre collegii sei diaristi ca se „nu arunce cu tina” in nationalitati. Ei bine, asta di totu diariulu Dlui Jókay se bucura intr'unu modu malitosu de nefericirea a trei romani. In ver'a trecuta, unu altu diariu magiaru numi pre martirulu nostru Ioanu Buteanu, „hotiu” si „banditu.” Intr'adeveru, amu credutu pana acuma, ca „literatii” magiari au mai multa logica, mai multa consecinta si mai multu sentiu nobilu, mai vertosu in casuri de calamitate si nefericire. Inse vedeti-i? Dlu Pálffy Albert se plange in diariulu „Esti Lap,” sustientu de guvernulu magiaru, ca romanii si serbii tragu totu-de-un'a clopotulu de morte magiariloru. Dieu, sunt forte glumeti unii d'ntre acesti domni, chiaru asta-di candu e situatiunea atatu de seriosa. Se li fia de bine!

*(Nisescrerie), ca familia Beckeriana, asediata de cati-va ani in comun'a romana Sietinu, si-manifesta in tote ocasiunile simpatie sale facia de poporulu romanu. Asi, afara de nenumerate binefaceri dovedito locuitoriloru comunei, familia mentiunata assigneza de comunu mai multe premie, chiaru si cate de unu galbenu, pentru cei mai seraci dar' distinsi invetiacei d'in scol'a romana locale; asemene premie s'au impartitu si estu-tempu cu ocasiunea esamenului d'in semestrulu alu doilea. Acea-si familia, de-si este de alta nationalitate, s'a obligatu a concurge regulatu, in fia-care anu, la sustinerea si ajutorarea mentiunatei scole romane. Simpatie si faptele de acesta natura merita recunoscint'a nu numai a locuitoriloru romani d'in respectiv'a comuna, ci merita a fi cunoscute si de publicu, ca doveda, ca sentimentele si faptele nobile, ori de unde aru veni, sunt apretuite de publiculu romanu. Dde Domnedieu ca se ase si alte familie de aceste cari, locuindu intre romani, se fia demne de iubirea si gratitudinea acestoru-a.

*(Prè S. S. Metropolitulu Dr. I. V. a. n. e. a.), dupa rentorcerea sa de la Rom'a, donà museului gimnasiale d'in Blasiu unu mosaicu in marmure negru cu cinci viniere magnifice, intre cari este: Basilica Vaticanu, Colosseum, Pantheon, arculu Antoninu, etc. Mai donà acelu museu si frundiariulu de palme ce se impartit totoruru Episcopiloru in Dominea Flor'eloru. — Era Dlu Samuelu Molnariu, jude processuale in Blasiu, donà totu museului si bibliotecei gimnasiale d'acolo una moneta intraurita, carea represinta pre una parte pre Maria-Teresia si Iosifu II., er' pre alt'a una emblema cu inscriptiunea „Dacia Felix” si de desubtu: „Agris, Fodinis, Commercio. MDCCCLXIX.” — impreuna cu 19 bucati de carti. — Altu 5 numi mai noui de argintu a tramisu pentru acelu-a-si museu Dlu F. Sta-

nu Pop'a, culegatoriu de litere d'in Sabiu („Archiv.”)

*(Locuintie sigure contra bombeloru.) Una foia parisiense publica urmatoriulu annunciu alu unui ospetariu d'in Parisu: „Pentru domni caletori, cari voiescu a asista la bombardarea Parisului. Locuintie confortabile, deplinu scutite contra bombeloru; carutie si trasure de preamblatu pana la fortificatiuni. Hotelulu este asigurat prin una pusetiune de tota favorabile contra ori-ce feliu de puscatu. Odai subterane (sous-sol) pentru persone cari sunt forte impresiunabile prin influentie externe.” De aci se vede, cum unii omeni au natur'a da specula chiaru si in casu de cele mai mari nenorociri si d'a exploata credulitatea omenilor!

*(Advocatu nou romanu.) Dlu Iosifu Murgu d'in Temisor'a face dilele trecute censura advocatiale d'in legile civili si cambiali. I dorimu succesu pre nou'a sa cariera!

*(Adunarea juristiloru magiari) se tienu dominea trecuta, 25 l. c., candu se constitui in diferite sectiuni. De presiedinte se alese cu aclamatiune eminentulu profesorlu la Universitate, Dr. Teodoru Paule. Permittendu-ni spatiulu, vomu reveni la acesta adunare de juristi magiari,

Scire electr. part. a „Fed.”

Data in Bai'a in 27 sept. 12 ore 25 min. d'tu'a. Sosita la red. n n n 2 n 45 n d. m.

Denumirea rusului Gulovich, carele intrigeza in Pest'a, de Episcopu romanu alu Gherlei, ar' fi fatalitate amara pentru diecesa. Dreptatea.

Sciri electrice.

Praga, 23. sept. In teatrulu cehicu se intemplara demonstratiuni mari pentru republica. Marseilles'a s'a cantatu de repetite ori. — Joi se va tiené siedintia dietale; sperantiile de impacare sunt slabe.

Berolinu, 23. sept. (Oficialu.) Fortaretia Toul s'a ocupatu la 5 ore dupa media-di.

Viena, 24. sept. Thiers sosl ieri aici, astadi avu cu Beust una convorbire de 2 ore si mane va pleca la Petropole.

Florentia, 24. sept. Se accepta una amnestia generale. Plebiscitulu in Rom'a se va tiené in 2. octomvre. Pap'a remane in Rom'a in Vaticanu si primesce optu milione.

Chartres, 24. sept. Scirile de ieri d'in Parisu spunu, ca tienuta poporatiunei este buna, forte energica si necontentu resoluta spre aperature. Totu d'it'u s'au intemplatulu lupte mai mice favorabile.

Berolinu, 25. sept. Favre si Bismarck tienura in 19. si 20. sept. conferentie in privinta conditioniloru pentru armistitiu, spre a se mediu-loci conchiamaarea constituantei. — Bismarck se margini a cere predarea Strassburgului, Toulului si a Verdunului spre a asigura sustinerea armatei. Guvernulu d'in Parisu a respinsu aceste conditioni.

Viena, 26. sept. (Siedintia sen. imper.) Rechbauer propune de nou a se amená alegerea presiedintelui totu d'in motivele aduse in siedintia de mai de-una di, adeca, d'in consideratiuni parlamentarie facia cu deputatii boemi si cu loialitatea coronei. Costa combate aceste motive, mentiunandu deschiderea sen. imper. in 1861, candu deputatii lipsiau aproape diumetate. — Mayerhoffer critisá procederea guvernului in Boemia si desaprobá suspendarea locuientiloru. Propunerea de amenare a lui Rechbauer s'a pusu la votisare si s'a respinsu cu 68 contra 67 voturi.

Brusela, 26. sept. Resiedintia guvernului francesu se va strapune mai departe spre sudu, probabilmente, in Limoges. — In urm'a luptei de la Villejuife, poporulu francesu arunca cu petre a supra soldatiloru prusesci. Soldatii puscara a supra poporulu.

Bursa de Viena de la 26 septemvre, 1870.

Table with 4 columns: Item, Price, Item, Price. Includes 5% metall. (57.40), Imprum. nat. (66.50), Sorti d'in 1860 (92.10), Act. de banca (715.—), Act. inst. cred. (266.50), Londra (124.60), Argintu (123.—), Galbenu (5.87 1/2), Napoleond'or (9.92 1/2).

Proprietariu si editoriu ALEXANDRU ROMANU Redactoru respund. interim. IONU PORUTIU.

Singurul depository de inventiuni noue in Austria.

Advertisement for a patent office in Austria, listing various inventions such as: Cerusele cu masina, Scurtira pitilorulu de umedela, Tinta magica, Tinta a sericiloru, Mediu-locu pentru a scuti pantalonii, Mediu-locu pentru a scuti ruginu, Celu mai nou prava pentru ruginu, Lustru (lacu) de pele englesu, Cleiu liquidu, Imbracaminte de patu fara mirosu, Eteru de unsoare saponina, Prava contra asudarii de pitire, Cimentu (luta) universalu de Parisu, Perie de dinti electrice, Marce de sigilutu epistole, Noiele masine de aprinde pureci, Penne regulatorie.

ADMOTIUNE: De ora-ce numitiu articlu se si falsifica, tragu atentiunea onor. P. T. publicu, ca n u m a i in depositoryulu subscribului se potu afla c u r a t i. Lista pretiuriloru totoruru objecteloru, ce se afla in depositoryu, este deci de recomandat la numeroase comandari.

A. FRIEDMANN in Viena, Praterstrasse Nr. 26.